

Uskuge mind: Tartus on haigeid piisavalt ja me ei pea kedagi mõjuva põhjusega sinna viima.

AGO KÕRGVEE, sihtasutuse Tartu Kiirabi juhatuse esimees

LK 3

Paistu näitas rahakasutuse komisjonile ette

Mulgimaa arenduskoja tegevjuht Piret Leskova tõdes, et Leaderi raha on läinud asja ette, kuid komisjon peab kogukonnale rohkem selgitama valminud avalike objektide kasutusvõimalusi.

LK 8

Tarbijat ei tohi eksitada

Tarbijakaitseameti kinnitusel peab poes müüdava kauba teave olema eestikeelne. Samuti peab olema tootele märgitud, mis riigis või piirkonnas see on valmistatud.

LK 7

KRIMI

Vargustest ärevil mulgid püüavad oma vara kaitsta

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Viimasel ajal on Karksi ja Abja vallas õhtuti lukku keeratud nii mõnigi uks, mis varem ööseks lahti jäi, ning võõraid autosid silmitsetakse üsna umbusklikult. Mitu vargust ning kahtlased ringiluisijad on viinud kohalikud selleni, et nad käivad õhtuti ümbruskonnas patrullimas.

Kui Karksi vallavanem Arvo Maling sai möödunud kolmapäeva õhtul teate, et tema maja juurde viiva eratee otsas on juba mõnda aega seisnud kaks võõrast autot, muutus ta ärevaks. Maling sõitis sündmuskohale, nõudis aru kahelt mehelt ja ühelt naiselt, kes olid tema maa peal, ning helistas Karksi konstaablijaoskonna piirkonnavanemale Taimo Tugile ja teatas talle parkivate autode numbrimärgid.

Üks Malingu tee peal seisnud meestest Toomas Tahlfeldt kinnitas Sakalale, et mingeid kurje plaane ta seal koos oma sõbra ja tolle naisega ei haudunud. Tahlfeldt selgitas, et oli Valga–Uulu maanteed mööda sõites märganud oma sõpra vastu tulemas. Mehed pidasid kinni ning parkisid väidetavalt juhuslikku teeotsa. Toomas Tahlfeldt märkis, et eramaa viita kusaigil üleväl ei olnud.

Tema kirjeldust mööda suhtles vallavanem nendega algusest peale agressiivselt ning see ärritas teda sedavõrd, et ta võttis lehetoimetusega ühendust. Maling leidis aga, et pigem olid võõrad ebaviisakad. Ta ütles, et kui Karksi ja Abja valda ei kimbutaks vargustelaine, ei oleks teade võõrastest autodest nii alarmeerivana mõjunud.

Kohalikud on ettevaatlikud

Vallavanema sõnu, et viimasel ajal on nimetatud valdades olnud vargusi ja majade ümber luusimist palju ning see tekitab

JUHTUMID

Politsei registreeris Karksi ja Abja vallas augusti lõpul ning septembri algul nelja päevaga seitse vargust. Pärast seda on kohalikud muutunud väga tähelepanelikuks võõraste autode suhtes, mida on aeg-ajalt kõrvalteedel sõitmas nähtud.

	26	27	28	29	30	31	1
AUG/SEPT	2	3	4	5	6	7	8

ANTS LIIGUS (PÄRNU POSTIMEES)

kohalikes pingeid, kinnitati Sakalale mitmest allikast. Muu hulgas leiab teate selle kohta, et Karksi ja Abja vallas viimasel nädalatel toimunu on inimesed tähelepanelikuks muutunud, seda piirkonda teenindava Karksi konstaablijaoskonna Facebooki-lehel. 11. septembri postituses kutsutakse kodanikke üles kahtlasi inimesi märgates enne sekkumist olukorraldada politseile teatama.

Lehetoimetusele teada oleva info põhjal on nimetatud valdades viimasel nädalatel ette tulnud tavatult palju juhtumeid, kus võõras auto on sõitnud eramaale ning pärimise peale, kuidas saab tulijaid aidata või keda nad otsivad, saanud pehmelt öeldes kahtlust äratavaid vastuseid. Näiteks on tahetud laenata heinapallinööri või väidetud, et otsitakse ta-

lu, kus pidavat küülikuid müüdama, ehkki keegi kohalikest sellest midagi ei tea.

Kõik eelkirjeldatu on viinud selleni, et inimesed on hakanud rohkem ukse lukustama ning pannud üles näiteks liikumissanduriga valgusteid.

Õõsel hoitakse silma peal

Politsei- ja piirivalveameti info põhjal on sel kuul nii Karksi kui Abja vallas registreeritud kaks vargust, kuid nagu teadis öelda Karksi vallas elav Andre Aavastik, on pisivargusi ja luuramisintsidente olnud varasemast tunduvalt rohkem.

«Need, kellelt on rohkem asju varastatud, on politseisse avalduse teinud, kuid mitme väiksema pätsamise puhul pole seda tehtud,» rääkis Aavastik. «Kui sult varastatakse näi-

Tõhusaim meetod on naabrivalve

Viljandi kriminaaltalituse juht Meelis Rink rääkis, et üks tõhusamaid oma vara kaitsmise meetodeid on naabrivalve. Just sellised inimesed on politseile kõige suuremad abilisid hiljem ka kriminaalasjade eeluurimisel. «Võõra inimese märkamine, mõne kahtlase sõiduki margi

teks trimmer, mille kohta pole alles ühtegi dokumenti, tekib küsimus, kas politseisse on üldse mõtet pöörduda.»

Ümbruskonnas toimuv viis selleni, et Aavastik on koos sõprade ja teiste kohalikega viimased poolteist nädalat öösiti kodukandis ringi sõitnud ning kõik kahtlast üles tähendanud. Tema jutu järgi on ringisõitjaid olnud igal õhtul. Peksa ei kavat-

või lausa numbrimärgi üleskirjutamine võib olla hiljem kohtus oluline tõend. Siinkohal kutsun inimesi üles rohkem oma tähelepanekutest ja võimalikust infost politseid julgelt teavitama,» vahendas politsei pressiesindaja Ragne Keisk Meelis Ringi sõnu. (Sakala)

se kohalikud varastele peale sattudes Aavastiku sõnul anda, plaanis on lihtsalt koguda infot, mis aitab kurikaelad tabada.

Seni pole ühtegi väga head niidiotsa õnnestunud üles korjata. Küll aga on Aavastiku tõdemust mööda selgeks saanud, et ilmselt sõidavad pätid välismaiseid numbrimärke kandva autoga ning liiguvad vahel ringi ilma tuledeta.

TURVALIST KOOLIAASTAT!

VIIRUSETÕRJE TARKVARA

õpilastele ja õpetajatele -50%

TT Tarkvara
Lossi 20, tel 433 0070
www.tttarkvara.ee

tt tarkvara

ILM

Täna puhub kagutuul kii-
rusega 5–10 meetrit se-
kundis. Sooja on 15–19
kraadi. Päike tõuseb Vil-
jandis kell 6.51 ja loojub
kell 19.32.

VILJANDIS

Raamatuesitlus

Täna kell 13 on raamatu-
kogu Ameerika teabe-
punktis soome ajakirjani-
ku ja kirjaniku Jorma
Rotko ajaloolise romaani
«Julm on meri, Jumala
supp» esitlus.

«Omakultuuri- akadeemia»

Täna kell 18 alustab päri-
musmuusika aidas hooae-
ga «Omakultuuriakadee-
mia». Avaloengu «Eesti
rahvastiku rahvuskoo-
stis ja selle tekke ajaloolised
tagamaad» peab Tallinna
ülikooli Eesti demograa-
fia instituudi direktor
Luule Sakkeus.

Teatriõhtu

Täna kell 19 näeb Sakala
keskuses Tartu Uue Teat-
ri esituses Ivar Põllu au-
torilavastust «Ird, K.».

Džässiklubi

Täna kell 20 esinevad koh-
vikus Jaan Jaanson Kvar-
tett ja Ola Bengtson Trio.

JUHTKIRI

Olge veelgi tegusamad!

Eestlased olevat üks külma kõhuga rahvas, kes talub kisa tegemata paljutki. Kui Maarjamaa inimesed millegi vastu lausa kodust välja tulevad, siis arvatavasti on neile kõvasti liiga tehtud.

Seega võib öelda, et kui Karksi kandis jagub igasse öösse inimesi, kes autodega ringi liiguvad ja seal mail tegutsevaid vargaid tabada püüavad, siis järelikult on olukord märkimisväärselt hull ja kohalike turvatunne on tugevalt riivatud. Antakse mõista, et üks asi on politseile tehtud avalduste hulk, teine reaalne varguste arv ning hoopis kolmas see, kui palju majade ümber luuramas käiakse. Ja seda olevat viimastel nädalatel väidetavalt erakordselt palju ette tulnud.

Ent olgu algtõuge kui tugev tahes, harilike inimeste omaalgatus on igati teretulnud. See on ilmne näide, et kogukonnatunne on tugev.

Mida rohkem info-kilde politseini jõuab, seda suurem on võimalus, et neist õnnestub lõpuks kokku panna pilt, mis juhatatab varas-teni.

Et paljude pisemate varguste kohta pole politseile avaldust tehtud, on siiski asjakohane Karksi ja Abja valla inimesi veelgi rohkem tegutsema innustada ning ka pisi-pätsamistest kordnikele teavet andma julgustada. Mida rohkem info-kilde politseini jõuab, seda suurem on võimalus, et neist õnnestub lõpuks kokku panna pilt, mis juhatatab varaseni.

Kodukohas toimuvatest pahategudest teadaandmine võib ka pike-mas perspektiivis kasuks tulla. Paraku elame ajal, mil hõreda asustusega piirkonnas jääb politseinikke üha vähemaks ning ikka ja jälle langetatakse otsuseid, millega kordnikukohti koomale tõmmatakse. Neile omavalitsustele, kus statistika põhjal vähe pahategusid toime pannakse, on aga palju lihtsam öelda, et kohalikku politseinikku palgal hoida pole enam võimalik.

REPLIIK

Kuidas valida parimaid?

Elan praegu sellises keskkonnas, kuhu lähenevad valimised kenasti kätte paistavad. Räägitakse ja kirjutatakse nii meeleolu tõstvat kui paha-meelt tekitavat.

Teod ja tegematajätmi-sed muutuvad ühtäkki osaks valimiskampaaniast. Inimene püüab selle info põhjal, mille hulka lisanduvad ka tulevikulubadused, enese jaoks parima esindaja omavalitsusse otsuseid langetama ja elu edendama valida.

Stanfordi ülikooli arengubioloogia professor Gerald Crabtree on väitnud, et nüüdisaegse elu lihtsus muudab meid rumalamaks. Tema teadusliku teooria järgi võis inim-kond saavutada intellektuaalse ja emotsionaalse soorituse tippvormi juba neli tuhat aastat enne meie ajaarvamise algust. Tsviliseeritud ajajärgul pole inimesel hinges püsimeks enam vaja elu eest pingutada. Kogukond hoolitseb, et meiega miskit ülemäära paha ei juhtuks.

Jätkuks meil vaid nutti valida kogukonna ajusse ja närvisüsteemi just neid parimaid rakke.

KAIE MÖLTER
Sakala 433 0041

PRÄÄNIK

Viljandist pärit jalgpallur Joonas Tamm on lõõnud Rootsis oma meeskonna eest viies mängus neli väravat.

PIITS

Eelmisel nädalal leidis Võhmas aset sõiduauto põleng, mille puhul kahtlustatakse süütamist.

Tõmbekeskused tõmbetuultes

JAAN LOOGA
Viljandimaa omavalitsuste liidu tegevdirektor

taks vajalikke teenuseid vaid Viljandis, muudaks see tema elu ilmselgelt halvemaks.

ÜHEGI TEADUSLIKU uuringu abil ei ole kindlaks tehtud, mis-sugune on parima suurusega omavalitsus. Niisugune, mis tagaks teenuste parima võimaliku pakkumise nii kvaliteedilt, hinnalt kui jaotuselt kõigile korraga. Seetõttu ei saa ka öelda, et suurem omavalitsus on alati parem.

Rohkem on räägitud optimaalsetest avalike teenuste piirkondadest, kus eri teenuste puhul on kaasatud eri omavalitsused, ja need piirkonnad on oluliselt muutlikumad kui omavalitsuste piirid. Lähtudes omavalitsuste ülesannete mitmekesisusest ja sellest tulenevalt optimaalsete teenusepiirkondade suurest arvust, ei ole võimalik neid piirkondi mahutada ühe omavalitsuse piiridesse või siis ainult ühe teenusepiirkonna järgi omavalitsuste piire kaardile märkida.

JUTU SELGITUSEKS võib näitena tuua Harjumaa ühistranspordi korralduse. Kas selleks, et Viimsi elanikud saaksid kaasa rääkida Tallinna bussiliinide korraldamises, peaks Viimsi vald liituma Tallinnaga?

Või võtame Viljandimaalt Kõo valla. Kool on töörande seisukohalt Viljandimaaga sama palju ühist kui Jõgeva- ja Järvamaaga: Võhmasse käib tööle 18, Suure-Jaani ja Imaverre üheksa ning Põltsamaa linn ja valda 30 inimest. Umbes samasugune pilt on Kõol ka õpilasrändes: eelmisel õppeaastal käis 14 põhikooli- ja gümnaasiumiõpilast koolis Põltsamaal, Viljandi maakonna piires liikus aga Võhmast välja 12 õpilast.

Millise loogika järgi peaksid siis omavalitsused tõmbekeskust valima? Kas selle järgi, kus õpilased koolis ning täiskasvanud tööl ja sisseoste tegemas käivad või mingi muu näitaja põhjal? Nagu eespool

”**Viljandi-maa oma-valitsuste liidu tõmbekeskuste seminari del sel-gus, et meie maakonna tõmbekeskusi ei ole võimalik siseministeeriumi juhendi järgi mää-rata nii, et jao-tus oleks regionaal-selt tasa-kaalus.**

öeldud, ei pruugi need toimepiirkonnad omavahel kattuda.

REGIONAALMINISTER on välja pakkunud praeguste maakondade suuruste omavalitsuste idee, et selliseid küsimusi ei tekiks ja maakonnas oleks üks suur omavalitsus, kus eespool nimetatud toimepiirkonnad oleksid ühe katuse all. Tema idee oleks aga edukas vaid siis, kui ta suudaks ääremaal elavatele inimestele selgeks teha, et kui nendele lähedal olevalt

omavalitsuselt võetakse ära ot-sustus- ja finantsautonoomia, hakkab neil elu paremini minema.

Seda ei ole keegi seni suutnud veenvalt ära põhjendada, mistõttu ei ole ka haldusterritoriaalset reformi ellu viidud. Samas ei tohiks regionaalse arengu edendamist niikauaks ootejärjekorda panna.

Tulevikus muutuvad omavalitsuste ja regionaalne koostöö järjest olulisemaks. Näite-na võib välja tuua Leaderi piirkonnad, kus Mulgimaa edendamise võib muutuda maakonda-deüleseks koostööks. Samuti leiab aset suuremate regiooni-de koostöö, näiteks niinimetatud Rootsi ja Venemaa sild, mis aitaks ühiselt arendada turis-mi, logistikat ja metsandust.

ASJADE SENINE KULG viitab sellele, et ei ole sõnastatud eesmärki, mida tõmbekeskuste Eesti ideega soovitakse saavutada. Kas selleks on töökoh-tade säilitamine maal, omavalitsuste arvu vähendamine või midagi muud?

Regionaalministri väljaütlemised viitavad sellele, et Eestis võiks olla praegusest vähem omavalitsusi. Kui vaadata Euroopa omavalitsuste ülesan-deid, siis enamik neist tegeleb sotsiaalteenuste pakkumisega, ruumiplaneerimisega ning kultuuri-, spordi- ja hariduselu korraldamisega. Ettevõtluse arendamine on kümnendal kohal ja need omavalitsused, kes sellega tegelevad, on keskmiselt 20 000 elanikuga.

Seega tulevad Eesti haldus-struktuuri puhul kõne alla mit-metasandilised tõmbekeskused oma spetsiifiliste ülesan-netega ja/või teenusepiirkon-dade moodustamine koostöö ti-hendamiseks.

Viljandimaa omavalitsuste liit pakkus välja kaheksa tõmbekeskust ning lisas ettepanekuid omavalitsuste ülesannete ja rahastamise kohta. Tõmbekeskusena olid nimetatud Viljandi, Võhma ja Mõisaküla linn, Abja-Paluoja, Karksi-Nuia ja Suure-Jaani vallasise-ne linn ning Mustla ja Kolga-Jaani alevik. Omavalitsused eeldasid, et lisaks maavanema-te arvamusel arvestatakse nende omaga, sest tehtud töö ja selle põhjal sündinud ettepa-nekud on tolmukogumisest märksa rohkem väärt.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

106 118

Pensionikeskuse andmetel esitas pensioni teise samba sissemaksete suurendamiseks avalduse 106 118 inimest. Enim ehk 51 790 avaldust esitasid Swedbank Investeerimisfondide investorid.

Lennukitehase ekstreemspordihallis jagus rahmeldamist ka kõige pisematele uudistajatele.

2 x MARKO SAARM

VILJANDI

Noortekeskus kolis lennukitehasesse

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Laupäeval lendasid Viljandi lennukitehase akendest läbi seebimulide pilve välja paberlennukid ning avatud noortetoa maskott, suur kändiline elevant koos oma pisikese pojaga paluti lahkesti sisse.

Viljandi avatud noortetoa (VANT) uute ruumide avamisel pidasid kõnesid nii linnaisad kui noorsootöö koordinaator Mart Saar, kellel sponsoreid ja tublisid abilisid tänades läikis silmanurgas liigutuspisar. Kohal oli ka lennukitehase omanik Kait Lukka, kes heameelt varjamata peole eemalt kaasa elas.

Pärast ametlikku sissejuhatust lennukitehase õuel siirduti eesotsas maskotti kandvate noortega uue keskuse ruume uudistama. Alustuseks pidi linnapea Loit Kivistik värskes puhkesaalis nooli viskama. Kahe heite tulemusena sai ta kolmkümmend seitse silma.

«Siia liidame kümme, mis

on esialgne rendilepingu pikus aastates, ning nüüd võime kindlad olla, et vähemalt nii pikalt saavad Viljandi noored siin aega veeta,» rääkis Saar lõbustatult. Kivistiku ülesandeks sai esimeste löökidega sisse õnnistada ka piljardilaud.

Suures vaba aja veetmise ruumis olid ootamas lauatenis, koroona ning kuhjade kaup muid lauamänge. Saali nurga oli püstitatud väike lava, millel esimesena astus üles noor ja andekas Viljandi muusik Lauri Antsov.

Edasi suunduti suurde halli, kuhu olid noorte ekstreemspordihuviliste tarvis trampliinid ehitatud. Ühte saali seina kattis täies hiilguses värvikirev grafiti. See, et spordivahendeid käepärast polnud, pisemaid külalisi ei kurvastanud ja jooksulusti jagus kõvasiti.

Huvilistel oli võimalik päeva jooksul giidi saatel Viljandi gümnaasiumi uudistamas käia. Väsinud, kuid õnnelik noortekeskuse administraator Katrin Kangus tunnistas, et

avamise ettevalmistused olid lõppenud alles varahommikul ning asjaosalistel on unevõlg üpris uhke. Projektijuht Elari Ennok lisas, et trampliinide ehitamisega päris ühele poole ei jõutudki ning seetõttu jäid pidulistele näitamata BMX-rastaste trikid.

See-eest mahtusid kaheksatunnise avapeo programmi õpitoad, kus räägiti näiteks tätoveerimisest, piljardi- ja lauateniseturniir ning ansambli Emerald ja Nevesis kontsert. Viimati nimetatute tarvis oli trampliinide otsa ehitatud võimas lava.

Rokikontserdi alguseks kogunes ekstreemspordihalli sadakond noort. Istuti ka väljas ning aeti väiksemates seltskondades juttu. Mõnusalt veedeti aega puhkesaalis, kus käis hoogne sportmängude harrastamine.

Õhtut oli palgatud valvama turvamehed, kuid ühtegi intsidenti neil lahendada ei tulnud. Agressiivseid ja jooibes isikuid polnud kusagil. Noortel oli võimalik osta karastusjooke ning pakuti seljankat ja jäätist.

Peo ametlik lõpp oli kell 23 ja Mart Saare sõnutsi üritati sellest ka kinni pidada.

Uues kohas saavad noored aega sisustada ka piljardit mängides.

PÄEVAINTERVJUU

Kiirabi asub tööle uues veetornis

1. jaanuarist teenindab Viljandi inimesi Tartu kiirabi, kes kolib uude veetorni Jakobsoni tänav 3.

Sihtasutuse Tartu Kiirabi juhatuse esimees Ago Kõrgvee, kas brigaadide arv jääb samaks?

Jah, nii see on. Meie sisemises töökorralduses võib tulla muudatusi, millest üks on kiirabi toomine linna — kohta, kus me oleme kõigile Viljandi linnaosadele parimas abiandmise positsioonis. Esialgu on plaanis ehitada Jakobsoni tänav 3 maj- ja baas kahele kiirabibrigaadile, samuti abiruumid maakondlikuks kiirabi juhtimiseks. Tõenäoliselt tuleb sinna ka väike täienduskoolituskeskus.

Kas arstibrigaad jääb alles?

Viljandisse jääb kindlasti arstibrigaad.

Kas kiirabimajast saab ka esmaabi?

Tartu kiirabil on kõigis baasides patsientide ambulatoorse vastuvõtu ja läbivaatuse ruum. Ikka juhtub, et mõni lähedal asuv patsient pöördub oma hädaga meie poole.

On kuulda hirme, et nüüd viiakse kõik kiirabipatsiendid Tartusse.

See on tobe hirm. Tartus on haigeid piisavalt ja me ei pea kedagi mõjuva põhjusega sinna viima. Meie partner on ikkagi Viljandi haigla. Muidugi on võimalik, et kui brigaad sõidab ägeda müokardiinfarktiga patsiendi juurde ja tolle seisund võimaldab, viiakse ta kohe ülikooli kliinikumi angiograafialaule.

Mis saab praegu Viljandi kiirabis töötavatest inimestest?

Kõik, kel on piisav kvalifikatsioon ja kes seda soovivad, saavad meie juures tööd jätkata.

Räägitakse, et Tartu palgad on suuremad kui Viljandis.

Me täidame kõiki palgakokkuleppeid, mis läbirääkimiste tulemusena on saavutatud.

Mis saab kiirabi muust varast, näiteks autodest?

Meil on endal autosid, aga kui Viljandi haiglal on kasutuskõlblikku kiirabivara või ta liisib seda, oleme valmis selle normaalsel tingimustel üle võtma. Arvan, et saame Priit Tamperega (Viljandi haigla juhatuse esimees — toimetuse) nendes küsimustes päris normaalselt läbi räägitud.

Mis ikka oli teie huvi Viljandi kiirabi üle võttes?

Ilma igasuguse tagamõtteta soovime, et Tartu kiirabi arusaamad, töekspidamised ja meditsiiniline logistika laieneksid suuremale territooriumile. Suur kiirabi suudab tagada paremat turvatunnet, mitte ainult igapäevases töös, vaid ka suurõnnetuste korral.

Miks ei võiks üks kiirabiasutus pakkuda head teenust poole Eesti ulatuses ühtsetel alustel, ühtsete arusaamadega ja ühe juhtimise all?

TIINA SARV

Valimisvalvurid ootavad rikkumistest infot

Koos eile lahti läinud aktiivse valimisagitatsiooni perioodiga algas ka Sakala ja vabaühenduste liidu EMSL valimisvalvurite ühisprojekt.

Sakala ja vabaühenduste liit kutsuvad kõiki kandidaate, erakondi ja valimisliite järgima head valimistava, et tagada kampaanias ausa mängu põhimõtetest kinnipidamine ning lugupidav suhtumine valijasse ja kaaskandidaatidesse. Vaid nõnda saame kindlustada ausad ja õiglased valimised.

Vabaühenduste liidu koostatud hea valimistava

teksti leiab nii veebiaadressilt www.ngo.ee/heavalimis-tava kui läinudteisipäevast Sakalast.

Et Sakala valimisvalvurid ise igale poole ei jõua, palume abi kõigilt ühiskondlikult ärksatelt inimestelt. Teateid valimistava rikkumiste kohta ootame meilitsi aadressil sakala@ajaleht.ee või telefonil 433 0048. Hea oleks, kui ebaeetilise käitumise märkaja saaks selle tõestuseks teha foto, hoida alles reeglitevastase valimisreklaami või jäädvustada rikkumise muul moel. (Sakala)

Pult kutsub linlasi filmiõhtutele

TOOMAS KOITMÄE
sakala@ajaleht.ee

Teist aastat Viljandi gümnaasiumis tegutsev dokumentaalfilmiklubi Pult alustab uut hooaega filmiga, mis võtab vaatluse alla Hiina valimissüsteemi kui ebademokraatliku süsteemi näite.

Homme kell 18 linastuv film on üks paljudest, mida filmiklubi eestvedaja, Viljandi gümnaasiumi abiturient Hanna Ental kavatseb kõigile huvilistele aasta jooksul näidata. Tema sõnul soovib filmiklubi panna vaatajad mõtlema mitmesuguste teemade üle, käsitledes maailmas esinevaid sotsiaalseid, poliitilisi ja ühiskondlikke erinevusi.

«Filmile järgneb diskussioon, mille eestvedajad on tihiti oma ala asjatundjad, kes avardavad nähtud probleemide telgitaguseid. Seeläbi on kõigil võimalik end kõnealustel teemadel harida,» rääkis Ental.

Filmid pärinevad Eestis tegutsevast mittetulundusühingust Mondo, mille programm «Vaata ja muuda» toetab selliste filmiklubide loomist üle riigi ja annab omalt poolt kohalikele organiseerijatele filme, mida näidata. Entali sõnul annab projekt dokumentaalfilmi- de vaatamise abil inimestele impulsi midagi enda ümber muuta.

«Sellest ka programmi pealkiri: vaata filmi, vaata elu enda ümber, mõtle selle üle ja anna oma panus paremasse maailma!» lausus ta.

Dokumentaalfilmiklubi käis Viljandi gümnaasiumis koos ka eelmisel aastal, kuid

nüüd, uutes ruumides pakutakse filmivaatamise võimalust ka inimestele väljastpoolt kooli. «Tulla võivad kõik, kes tunnevad, et neid huvitab, kuidas üle maailma asjad toimivad,» ütles Ental.

Eelmisel hooajal said vaatajad näha ja arutleda näiteks homoseksuaalsuse, lapssõdurite ja odava lapstööjõu teemal.

Homme linastuv film «Valige mind!» räägib Hiina Wuhan algkooli klassivanema valimistest, mida kirjeldatakse kui esimesi demokraatlikke valimisi selles riigis. Film tahab näidata, milline näeks välja demokraatlik Hiina.

Arutelu juhib Tallinna ülikooli sotsioloogiamaistrant Tauno Tõhk, kes on neli aastat sellesamas Hiina piirkonnas õppinud.

Filmivalikut põhjendas Ental eelkõige lähenevate valimistega. «Lisaks kohalikele valimistele on Viljandi gümnaasiumis sel nädalal ka õpilasesinduse valimised ja seega on teema väga aktuaalne nii koolis kui väljaspool kooli,» rääkis ta.

Küsimusele, miks ei ole teemast rääkima kutsutud mõnd hiinlast, vastas Ental, et paljud välismaal elavad hiinlased keelduvad sellistest pakkumistest viisakalt. Põhjus peitub tõenäoliselt Hiina poliitilises režiimis, mis oma kodanike väljaütlemisi teraselt jälgib. Igale valele liigutusele võib seal maal järgneda karm karistus kas «libastujale» endale või tema perekonnale.

«Juba see tõik näitab, et teema on intrigeeriv ja seetõttu võiks igaüks ennast filmi kaudu käsitletava probleemiga rohkem kurssi viia,» kutsus Ental kõiki huvilisi sõltumata vanusest Viljandi gümnaasiumi Nova maja auditooriumi linastusele.

Öie Neemsalu, kes seni on tegelnud põhiliselt kaltsuvaipade kudumisega, valmistas koolitusel kaunid rahvusliku mustriiga vaibad.

2 x ELMO RIIG

KÄSITÖÖMEISTRID

Euroopa toel ja ülikooli hõlma all

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Läinud reedel asutas Abja-Paluoja elav 82-aastane elupõline käsitöötaj Hilda Pidim end varakult busi peale, et vaadata Viljandis pärimusmuusika aidas üles pandud näitust.

Ta kõndis ühe eksponaadi juurest teise juurde ja kiitis nende kõrget taset. Oma lemmikuks valis ta lõpuks Mai-Helle Öunapi valge villase sõba.

Peen töö otsekui saja aasta eest

«Siin võib näha saja-aastaste tööde puhtust,» kiitis Hilda Pidim filigraanset käsitööd, lisades, et natuke annab mõistatada, kas tegemist on linase või villase esemega — struktuur on selline, et seda võiks kanda ka linase rõiva peal.

Sealsamas ringi jalutav kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna juhataja Ave Matsin valis oma lemmikuks Tiina Meituse vilditud saanikindad.

Kahjuks ei saa huvilised seda ilusat ja huvitavat näitust enam vaadata, sest see oli väljas ainult ühel päeval, kui peeti projekti «Vanemaaliste käsitöömeistrile loomimine tööturule» lõpuseminari.

Üle 70 käsitöömeistri õpis Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonnas süvendatult käsitöötehnikaid ja läbis Tartu üli-

kooli ettevõtluskeskuse ettevõtluskoolituse.

Koolitati väga heade tehniliste oskustega professionaalseid käsitöömeistreid, kes olid valmis etteantud kavandite järgi käsitöötooteid valmistama ja ühtlaselt hea kvaliteediga tiražeerima.

Ave Matsin ütles, et osalejad ei olnud sugugi vaid natuke vanemad kui viiskümend — oli seitsmekümneaastasi ja eakamaidki.

«Me kutsusime möödunud sügisel neid, kel on juba teatud käsitöökogemus. Õppisime süvendatult eri tehnikaid, suvel oli praktika. Viljandi proud olid hästi aktiivsed,» rääkis ta.

Tema sõnul oli tähtis ka ettevõtluskoolitus, sest omaette tegutseval käsitöömeistril on raske majanduslikult toime tulla.

Võib teha ka kauges maakohas

Lisaks juba mainitud saanikinnastele nimetas Ave Matsin rahvuslikus stiilis sulle, mida võiks valmistada esialgu kultuuriakadeemia, aga hiljem ka ülikooli esinduskingitusteks.

«Käsitöö tegemine ja oskus omavalmistatud esemeid müüa on oluline ka sellepärast, et seda saab edukalt teha ükskõik millises kauges maakohas, see ei nõua suurt investeringut. Nõudlus selliste toodete järele on aga suur,» kõneles ta.

Seda kinnitas ka seminaril kõnelnud Liivi Soova Eesti rahvakunsti ja käsitöö liidust. Ta rääkis oma kohtumisest jaapanlaste ja hiinlastega, kellele meie rahvuslik käsitöö väga meeldib.

Mai-Helle Öunapi peene tikandiga ölasall

«Nad vaatasid Valve Alamaa vaipu ja küsisid, kui palju me neid müüki anda võiksime. Tahtsin vastata, et ei raatsi ühtegi müüa, sest neid on nii vähe ja need peaksid hoopis meile endale jääma,» rääkis ta.

Kui valmib Eesti Rahva Muuseumi uus hoone, kujundatakse ümber ka praegune muuseumipood. Seega on õige aeg hakata uusi tooteid välja töötama ja valmistama.

Seminari vaheajal kiitsid koolitusel osalenud viljandlannad üritust taevani ja ütlesid, et alustaksid kohe teist õppeaastat. Euroopa sotsiaalfond sel sügisel seda koolitust ei rahastanud, aga korraldajad on lootusrikkad, et aasta pärast tekib see võimalus taas. Vahepeal on võimalik omandatud tarkusi praktikas kasutada ja oma tegevusele kindlam suund leida.

Tunnistuse käsitöö- ja ettevõtluskoolituse eduka läbimise kohta sai 75 naist.

Kahes õnnetuses sai viga kolm inimest

Eelmise nädala lõpul juhtus Viljandimaal kaks liiklusõnnetust, mille tagajärjel vajas esmaabi kolm inimest.

Reedel kell 22.56 sai politsei teate, et Viljandi vaheatus läheduses Karksi-Nuia ja Imavere vahelisel maanteel on kokku põrganud kaks Audit. 20-aastane Mairold sõitis Mustivere külas kõrvalteelt ette teisele Audi 100-le, mida juhtis 61-aastane Anatoly. Avariiis said viga Anatoly ja 20-aastane Pille, kes oli temaga samas autos. Mehele anti esmaabi kohapeal, kuid naine tuli toimetada haiglasse.

Laupäeval kella poole kuue ajal õhtul oli liiklusõnnetus Viljandis Laidoneri platsi ning Kauba ja Lossi tänava ristmikul. Jalgrataga sõitev 26-aastane Väino põrkas seal kokku sõiduautoga Alfa Romeo, mida juhtis 52-aastane Konstantin. Jalgrattur toimetati Viljandi haiglasse, kust ta pärast esmaabi andmist lubati kodusele ravile. (Sakala)

Aidas algab loengusari

«Omakultuuriakadeemia» avalike loengute sari alustab täna uut hooaega. Sel aastal käsitletakse Eesti rahvakilde, seades fookusesse mitte-eestlased.

Täna õhtul peab avaloengu Luule Sakkeus demograafiainstituudist teemal «Eesti rahvastiku rahvuskoostis ja selle tekke ajaloolised tagamaad». Edaspidi esinevad erinevatest etnilistest rühmadest pärit inimesed.

Järgmisel nädalal avab vanausuliste kultuuriloo tausta kunstnik Pavel Varunin ning ülejäämisel nädalal on külas Fenno-Ugria asutuse nõunik Jaak Prozes. Nagu tavaks saanud, leiavad loengud aset üle nädala teisipäeviti pärimusmuusika aidas ning osalemise eest raha ei küsita. (Sakala)

Muuseum kogub valimis- materjali

Viljandi muuseum pöördus kõigi valimistel osalevate poliitiliste jõudude poole palvega annetada endale kaks eksemplari Viljandi-maaga seotud kampaaniatruukistest ja -meenetest.

«Sellest äärmiselt huvipakkuvast materjalist oleme juba mitu näitust korraldanud ja need on head vastukaja leidnud,» ütles muuseumi direktor Jaak Pihlak. Et muuseumi hoidlate ruum on piiratud, ei võeta vastu suuremõõtmelisi välireklaame ja plakateid. (Sakala)

*Amserv Viljandi
Tehnoülevaatuses
raha tagasi!*

Nüüd osalevad kõik Amserv Viljandi Tehnoülevaatus kliendid loosimises, kus iga nädal saab üks õnnelik kampaanias osaleja tehnoülevaatus raha tagasi või 3-päevase demoauto tasuta kasutusõiguse. Lisaks mitmed teised head pakkumised.

Registreeri kohe 650 2175 ning aja naabrid uue autoga kadedaks!

Kampaania kestab kuni 30.11.2013. Täpsed tingimused ja loosikupongid ootavad teid kohapeal.

Kohtumiseni!

Amserv Viljandi
Tehnoülevaatus E-R 8-17, L 8-14
Tel 650 2175
Karula teeristi, 71024 Saarepeedi vald
tehn.viljandi@amserv.ee

FESTIVAL

Tippkitarrist: arvutiga lõkke ääres istuda on vist kuidagi kohatu

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kuuendat aastat korraldatav Viljandi kitarrifestival toob publiku ette esinejaid Eestist, Soomest, Rootsist, Norrast, Saksamaalt, Inglismaalt ja Ameerika Ühendriikidest. Peale Viljandi antakse kontserte Tallinas, Rakveres ja Kuresaares.

Festivali avakontserdid on täna õhtul Viljandi džässiklubis kohvikus Fellin. Esimesena astub seal üles Jaan Jaanson kvartett ning pärast seda Rootsi-Eesti ühisprojekt Ola Bengtsson Trio. Neljapäeval Viljandis koos saksa-jaapani kitarrivirtuoosi Paul Shighihara esinev Jaak Sooäär on üks Eesti praegusi väljapaistvamaid ja toimekamaid džässmuusikuid.

Jaak Sooäär, Viljandi kitarrifestivalil ei ole te esimest korda. Mida sellest festivalist arvate?

Arvan väga hästi. Olen sellel festivalil olnud kolm korda ning alati on aidas olnud väga mõnus ja sõbralik õhkkond ning asjalik seltskond üle Eest.

Viljandi sobib geograafilises mõttes hästi. Et see asub suhteliselt keset Eestit, tullakse siia igalt poolt. Samas on hea, kui ei pea kohe pärast kontserdi lõppu ära sõitma, vaid saab rahulikult head seltskonda nautida.

Festivali peakorraldaja Ain Agan on öelnud, et Eesti kitarrimuusika on traditsioonide poolest õhukene, sellegipoolest saavad sageli just kitarristid välismaistelt kriitikutele kiita. Huvitat, miks? Mulle tundub, et kitarr on Eestis üks tugevamini arenenud pille. Džässi poolelt on kindlasti tugevat mõju avaldanud Mart Soo töö Otsa koolis. Seal on tulnud enamik noorema põlvkonna paremaid mängijaid. Aga üldiselt on nii, et väga häid mängijaid on igal pool ja seetõttu tuleb rahvusvahelise taseme saavutamiseks pidevalt pingutada.

Seekordsel festivalil astute lavale koos Paul Shighihara. Kuidas temaga kohtusite? Paul on ühe Euroopa tuntuma, Kölnis tegutseva Saksa raadio WDR bigbändi kitarrist. Seal ka kohtusime. Olin bigbändile solistik ning kuulsin proovis selja tagant korraga uskumatult ägedaid näpuharjutusi. Pöörasin ringi ning seal oligi Paul!

Lühidalt iseloomustades tuleb mainida tema tugevat et-

Jaak Sooäär on osalenud mitmes Balti- ja Skandinaavia maade muusikute projektis. Ülehomme saab teda Viljandis näha koos Paul Shighihara. PEETER LANGOVITS (POSTIMEES)

nodžässi tausta. Ta on mänginud ka Joe Zawinuliga. Ma arvan, et etno ja džässi sulameid kuuleb ka meie kontserdil ja see peaks Viljandi konteksti hästi sobima.

Olete kunagi ka koorilaulja. Millised mälestused sellest ajast on jäänud?

Kooris laulmine oli väga arendav ning samuti emotsionaalne tegevus, andis tugeva koosmusitseerimise kogemuse.

Olete olnud osaline mitmekümne heliplaadi salvestamises juures.

Plaate on praeguseks ilmunud umbes kolmkümmend ja nad on tõesti väga erinevad, seega ka raskesti võrreldavad. Mulle meeldib salvestada, sellest õpib alati väga palju — mikrofon on halastamatu. Loodan, et parimad salvestused veel tulevad.

Kui palju teil endal kitarr on olnud ja milliseid eelistate?

Ma ei ole väga suur asjatundja kitarride alal, seetõttu üldistusi teha ei oska. Eri muusika mängimiseks sobivad erinevad kitarrid, keeled, helipead ja nii edasi. Üldiselt arvan, et kõige tähtsam on siiski mängija, mitte instrument.

Enamasti esinen Inglismaal valmistatud Telecasteri tüüpi pilliga Fret-King, mille ostsin ühest Berliini *second-hand*-poest. See on tõesti väga hea pill ja meeldib mulle. Aga

mul on ka üks täiesti uus Eesti pillimeistri Kuldar Kalluste valmistatud Strat, mida olen palju harjutanud ja tasapisi ka esinemistel kasutama hakanud.

Milline on teie hinnangul Eesti kitarrimuusika tase?

Asjad liiguvad minu arvates õiges suunas, aga nagu juba enne ütlesin, on tase väga kõrge igal pool ja seega tuleb alati endast maksimum anda.

Olete Eesti muusika- ja teatriakadeemia džässiosakonna juhataja, seetõttu ilmselt just õige mees rääkima meie muusikute järelkasvust. Kas on uusi perspektiivikaid tulijaid silmapiiril?

Meie osakonnas on neli tublit noort kitarristi, loodan, et nad arenevad kiiresti ja saavad tulevikus hästi hakkama.

Kui noor ei suuda otsustada, kas hakata muusikat tegema arvuti abil või soetada siiski kitarr, siis mida talle soovitate?

Mul pole arvutiga muusika tegemise kogemust, seetõttu ei oska neid kahte omavahel võrrelda. Kitarr on teatud tasemeni suhteliselt kergesti omandatav pill ja pakub ka algajale lihtsate vahenditega mängurõõmu. Seetõttu võiks ikka kitarr proovida. Ja arvutiga lõkke ääres sõprade keskel istuda on vist kuidagi kohatu.

ARVAMUS

AIN AGAN,
festivali
peakorraldaja

Need aastad on läinud meeletu kiirusega. Loodan, et kuues aasta annab juba aimu traditsioonidest. Meie festivali kaubamärgid on ainulaadsus Eesti kultuuripildis, väga hea programm, head kontserdipaigad ja Viljandi oma kauni asukohaga.

Ma ei kujuta ette, et festivalil, mida korraldan, ei oleks noortele tähelepanu pööratud. Kui vähegi võimalik, jätkame, sest ma ju näen, kui palju see meie noori kitarrimängijaid innustab ja arendab ning neile väliskontakte annab.

Tänavuse festivali suurprojekt on Eesti filharmonia kammerkoorile ja kitarrisolistidele kirjutatud teosed.

Uus sari on vorm *singer-songwriter*, kus laulja end meisterlikult kitarril saata oskab. Vanad end õigustanud sarjad on soolokontsert Viljandi nukuteatris ja kitarrisugulaspilli kontsert Viljandi Jaani kirikus.

Mullu toodi Viljandi jõulupuu Suure-Jaani vallast Jaska külast.

Viljandi valib parimat jõulupuud

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Kui mõnel aastal on Viljandi linn asunud jõulupuud otsima nii-öelda nullseisust, siis tänavu on mõni juba tagavaraks olemas.

Sellegipoolest kuulutas raad laupäevases Sakalas välja, et ootab pakkumisi tänavuse jõulukuuse leidmiseks. See on kav linna tuua umbes nädal enne detsembrikuu algust ehk enne esimest adventi. Tavapäraselt pannakse jõulupuu püsti Vabaduse platsil.

Viljandi linnavalitsuse vanemarhitekt Age Alas ütles, et kuusk valitakse välja novembri algul. «Aga jõulupuu pakumisi võtame alati vastu, sest kuuske on tarvis igal aastal ning on hea, kui mingi valik on tagataskus olemas,» selgitas ta.

Nii tuli Alase sõnul esimese tänavune jõulupuu pakumine juba paar nädalat tagasi Viiratsi vallast Närska kandist,

kus kasvab ilus, ent raskesti kättesaadav kuusk. Eile pakuti Viiratsi vallast teistki jõulupuud, seda läheb haljastusspetsialist lähiajal vaatama.

«Lisaks on meil nii-öelda varu eelmistest aastatest,» märkis Alas. «Eelmisel aastal käisime vaatamas kolme kuuske. Tagavaraks jäi neist kaks, kuid üks asub kohas, kuhu pääseb rasketehnikaga vaid mööda külmunud maapinda.»

Linnavalitsus ongi tingimuseks seadnud, et pakutav jõulupuu peab asuma kohas, kuhu rasked veokid saavad ligi iga ilmaga. Lisaks oodatakse, et puu on 15–20 meetrit kõrge. Kui hästi juurdepääsetavas paigas kasvab ilus kuusk, mis küündib üle 20 meetri, on linn ka sellest huvitatud.

Nagu Alas märkis, on linnavalitsuse tänavuses eelarves jõulukaunistuste tarvis ligikaudu 8000 eurot, mis hõlmab osaliselt ka kuuse ostmist, toomist ja hiljem äraviimist kuld. Ta lisas, et täpne summa selgub hiljem, kui puu ostmist ja vedamist on asjaosalistega kokku lepitud.

Europa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor koostöös Viljandimaa Arenduskeskusega korraldavad

KOOLITUSE ALUSTAVATELE ETTEVÕTJATELE

Koolitus annab vajalikud baasteadmised oma ettevõtte käivitamiseks ja edukaks jätkamiseks.

Koolituse teemad:

- ettevõtluse alused
- äriidee määramine
- äriplaan ja selle koostamine
- toode ja turundus
- finantsplaneerimine
- meeskonna komplekteerimine
- väikeettevõtte raamatupidamise ja maksustamise alused
- tööõigus

Koolituse viivad läbi kogenud õppejõud ja tugevad spetsialistid. Individuaalsed konsultatsioonid kogu kursuse vältel. Koolituse käigus valmib äriplaan.

Koolitus toimub 8., 15., 18., 24., 29., ja 31. oktoobril ning 8. novembril Viljandis Mainori õppekeskuses.

Osalemistasu on 40 eurot, mis sisaldab koolitusmaterjale ja kohvipause.

Koolitusele kandideerimiseks tuleb esitada soovivaaldu, mille leiate internetiaadressil **arenduskeskus.viljandimaa.ee**. Ankeedi palume täita **hiljemalt 2. oktoobriks**.

Lisainfo e-posti aadressil ille.metsla@viljandimaa.ee või telefonil 433 0593.

Viljandimaa
Arenduskeskus

EESTI
ETTEVÕTLUSKÕRGGKOL
MAINOR

Tee **postimees.ee** avaleheks ja võida iPhone 5 iga päev!

Iga päev kukub üks iPhone! Tee postimees.ee oma interneti avaleheks ja võida iPhone iga päev. Kokku loosime 12 iPhone 5! Registreeru aadressil postimees.ee/iphone

Postimees
Maailm mõtestatud

Viljandi noorte keskuse avamisel sai Emeraldi basskitarrist Ott Jõgiaas taas mängida oma pillil, mille vargad olid kaks kuud tagasi bändi prooviruumist kaasa võtnud ja üritanud seda pandimajas maha müüa.

EMERALD

Basskitarrist sai oma pilli tagasi

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Juuli keskel Viljandi ansambli Emerald basskitarristilt varastatud pill jõudis omaniku kätte tagasi ja läinud nädalavahetusel sai bänd anda taas täisvarustuses kontserdi.

Kitarr jõudis Emeraldi muusiku Ott Jõgiaasa kätte taas möödunud kolmapäeval. Kitarrist kinnitas, et instrument oli täiesti korras ja kõik töötas. Ligi kaks kuud kadunud olnud vara väärtuseks hindas ta umbes 1100 eurot. «Kasutatud peast maksab pill umbes 400 eurot, aga varastatud oli ka wireless-süsteem, kohver ja muu selline.»

Müüja äratas kahtlust

Muusiku vara läks kaduma 16. juulil, kui vargad lõhkusid prooviruumi seinasse augu ja võtsid sealt pilli. Ott Jõgiaas meenutas, et 20. juuli paiku pani ta kuulutused Facebooki ja pandimajadesse. Mõne päeva pärast kirjutas talle, et sellist kitarrit oli

nähtud ühes Viljandi pandimajas.

«Mingi noormees pakkus seda ja pealtnägijate arvates ei saanud olla loogiline, et nii noorel inimesel on niisugune pill ning ta lihtsalt enam ei viitsi mängida ja müüb selle maha,» jutustas ta. «Pealegi ei teadnud ta kitarrist mitte midagi.»

Pandimaja varastatud pilli vastu ei võtnud ning Jõgiaas sealt vara tagasi veel ei saanud. Ta helistas politseisse ja rääkis, et pilli olla nähtud ning ehk inspektorid saavad videosalvestiselt vaadata, kes kitarr müüa proovis.

”

Kasutatud peast maksab pill umbes 400 eurot, aga varastatud oli ka wireless-süsteem, kohver ja muu selline.

OTT JÕGIAAS,
basskitarrist

Jäädvustuselt tuvastati isik, kes oli tulnud koos noormehetega pandimajja. «Ise ta seda pakkuma ei läinud, ilmselt sellepärast, et oli veel liiga noor ja oleks tähelepanu äratanud,» jutustas Ott Jõgiaas. «Pilli pakuti pandimajja juba nädal pärast vargust, kuid isikust, kelle käes see oli, saadi teada alles kuu aega hiljem.»

Proovitakse pandimajas

Ootamine tasus ennast ära ja omanik on väga rahul, et korralvalvurid lõpuks instrumendi ikkagi kätte said. Ta tänas kõiki, kes kitarr otsimisele vähegi kaasa aitasid.

Lõuna ringkonnaprokuratuuri pressiesindaja Kristina Kostina tähendas, et kuna selle kriminaalasja kohtueelne menetlus veel kestab, ei ole praegu võimalik kõiki detaile avalikustada. «Oluline on see, et kannatanu on oma vara tagasi saanud,» ütles ta.

Kui väikseid varastatud esemeid püütakse tema tähelepanekut mööda realiseerida kohapeal, siis suuremaid üritatakse müüa väljaspool Eestit, kuid vahel proovitakse varastatud esemest tööpooldest ka pandimaja kaudu lahti saada.

TEEMAD

Toimetaja STEN MAHOV, 433 0052, sten.mahov@ajaleht.ee

80%

Statistikaameti andmetel oli tänavu esimeses kvartalis 80 protsendil Eesti leibkondadest kodus internetiühendus.

TOOTEINFO

Kus valmib Seto kali ja mis maa piiritusest Eesti viin?

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Tarbijakaitseaduse järgi peab poes müüdavatel kaupadel teave olema eesti keeles ning tootjatel tuleb toidu märgistusel esitada ka päritolumaad või -piirkond, kui selle puudumine võib tarbijat eksitada.

Poodides ringi käies võib müügil märgata ka ilma eestikeelse sildita kaupa. Tarbijakaitseameti tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna kommunikatsiooniekspert Kadri Paul, mida ütleb selle kohta seadus?

Enamiku teabest saab tarbija kauba märgistusest, kauba külge kinnitatud etiketilt või kauba kaasasolevast kasutusjuhendist. Tarbijakaitseaduse järgi peab teave olema tarbijale esitatud eesti keeles ning seega peavad Eestis müüvad tooted olema korrektselt eesti keeles märgistatud. Kauba koostisosad ei pea olema tõlgitud eesti keelde, välja arvatud toidukaupade ja kemikaalide puhul.

Kadri Paul

Milliste kaupade puhul on tarbijakaitseamet kõige sagedamini nõuetekohaste siltide puudumist täheldanud?

Nõuetele mittevastavaid märgistusi esineb paraku kõikides tootegruppides.

Mida on niisuguste eksimuste puhul enamasti põhjenduseks toodud?

Seda, miks mõnel tootel eestikeelset silti pole, tuleks küsida kaupluse käest. Aga ilmselt on põhjus osalt teadmatuses ja osalt seadusega pandud kohustuste tahtlikus mittetäitmisel.

tu peab päritolumaad esitama juhul, kui pakend tervikuna võib jätta toidu päritolust vale ettekujutuse.

Päritolumaaks peetakse riiki, kus toot on toodetud või valmistatud. Päritolu märgistuseks piisab päritolumaad nimest või üldiselt tuntud riiginime lühendist, samuti päritolupiirkonnast.

Seto kalja puhul eeldab ostja, et see on valmistatud Värskas. Mida aga tähendab märg «Toodetud EU-s»?

Põllumajandusministeerium on kauba päritolumaad märgistamise kohta välja andnud juhendi, milles on sätestatud, et selline päritolumaad esitusviis nagu «EU» ei ole lubatud, sest see on ebatäpne. Samas on päritolupaigana Euroopa Ühendusele viitamine lubatud juhul, kui seda lubavad teatud toidugrupid, näiteks mee märgistamise erinõuded.

Seto kalja puhul viitavad Eesti päritolule nii nimi kui kirjas olev info, et see on toodetud ettevõtte Värska Vesi tellimisel, märgistusel seisab aga ka «Toodetud EU-s». Niisugusel juhul oleks korrektne esitada tootel täpne päritolumaad. Näiteks kui kali on tehtud Lätis, peaks märgistusel seisma «Toodetud Lätis AS-i Värska Vesi tellimisel».

Seega on Seto kalja puhul tegemist tarbija eksitamisega.

Augusti lõpul oli ajakirjanduses juttu, et geograafilist tähist «Estonian vodka» kandev viin peab olema toodetud Eestis toorainest. Et praegu see nii ei ole, siis kas see tähendab tarbija eksitamist?

Alkoholiseaduse alusel kehtestatud määruse «Alkoholi määratlemise, kirjeldamise ja müügiks esitlemise nõuded» kohaselt tuleb alkoholise joogi tarbijapakendil selgelt esitada alkoholi tootja nimi ja asukohariik, samuti toote päritolumaad, kui selle puudumine võib olla eksitav. Seejuures ei ole lubatud kasutada üksnes numbrikombinatsioone. Asukohariigi ja päritolumaad puhul võib kasutada rahvusvaheliselt tunnustatud lühendeid.

Geograafiline tähis näitab piiritusjoogi pärinemist ühe või teise riigi territooriumilt või territooriumi teatud piirkonnast või paikkonnast, kui piiritusjoogi teatav omadus, maine või mõni muu iseloomustav tunnus on olulisel mää-

Vahel ei oska me kahtlustadagi, et oleme kodumaise kauba pähe toidukotti pannud mõnes muus riigis ja võrast toorainest valmistatu.

MARKO SAARM

ral seostatav selle kauba geograafilise päritoluga.

«Estonian vodka» geograafiline tähis ei ole veel tehnilise toimikuga kinnitatud ega kasutusel, see on Eestile reserveeritud. Nii et praegu mõistetakse «Estonian vodka» all viina,

mis on toodetud Eestis, ja selle käitlemisel piiranguid ei ole. Seetõttu ei ole tarbijakaitseametil selget alust väita, et tegemist on tarbijate eksitamisega.

Hiljem, kui geograafiline tähis «Estonian vodka» on re-

gistreeritud, peavad aga kõikidel tootjatel, kes seda kasutavad, olema täidetud teatud kriteeriumid, sealhulgas tooraine päritolu vallas. Juhul kui neid kriteeriume ei täideta, saab rääkida selgest tarbijate eksitamisest.

SELGITUSED

BIRGIT KADAK, aktsiaseltsi Värska Vesi turundusjuht

Seto kalja retsept on välja töötatud Setomaal Värskas. See on kääritatud ja pudelitesse villitud Lätis. Eestis seda ei toodeta, sest siin puudub naturaalselt kääritatud koduse kalja tegemiseks vajalik tööstus. Suurem osa meil müügil olevast kaljast on keemiliselt toodetud ning kontsentraadipõhine.

Oleme alati oma klientide soovidele vastu tulnud. Kui soovitakse, et pudelile oleks lisatud rohkem informatsiooni, siis saame seda uute etikettide tellimisel arvesse võtta.

KATRIN TAMM, aktsiaseltsi Premia Tallinna Külmoone brändijuht

Kevaldel tehtud investeringud uude pulgajäätiste tootmise liini võimaldasid Premia jäätist toota nii palju, et jäätisesõprade vajadus sel kuumal suvel katta.

Väikese Tomi Kohusejäätiise ja Maasikasmuuti jäätiste tootmine jätkub ka järgmisel aastal Tšehhis. Nende jäätiste tooraine ja retseptuur on spetsiaalselt Väikese Tomi jaoks välja töötatud ning samaväärse jäätiste tootmine Eestis ei ole veel võimalik.

SVEN IVANOV, osaühingu Estonian Spirit juhatuse liige

Niikaua kuni «Estonian vodka» geograafiline tähis on registreerimata, ei ole võimalik nõuda selle märgistuse eemaldamist viinadelt, mille päritolu ei ole kodumaine. Teisisõnu võivad seda kasutada kõik tootjad, olenemata asukohast ja toorainest.

Estonian Spirit esitas põllumajandusministeeriumile tehnilise toimiku, mille põhimõtteline sisu oli, et Euroopa Liidu Eestile eraldatud kaitstud geograafilist tähist (KGT) «Estonian vodka» kandvad viinad peavad olema tehtud Eestis kasvatatud teraviljast või kartulist ja Eesti veest ning valmistaja peab olema Eestis asuv ettevõtte.

Põllumajandusministeerium palus Estonian Spiritil KGT toimikut täpsustada mitmes punktis ja jättis selle algsel kujul vastu võtmata.

LEADER

Paistu valla elanikud andsid euroraha kasutamise kohta aru

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Ülemöödunud nädalal käis seitse ametnikku Paistu valla risti-põiki läbi ning uuris, kas Mulgimaa arenduskoja Leaderi meetme kaudu saadud euroraha on targalt kasutatud.

Nimelt on kätte jõudnud aeg, mil Leaderi programmi hindajad vaatavad üle objektid, mille tarvis on möödunud kahel eelarveperioodil toetust jagunud. Esimesena võtsid nad ette Paistu valla ja osa Karksi vallast.

«Karksi vald jääb kahele poole ürgorgu, koos Paistuga vaatame üle osa siinpoolsest küljest,» ütles mittetulundusühingu Mulgimaa Arenduskoda tegevjuht Piret Leskova. Karksi on tema sõnul taotluste poolest selles piirkonnas kõige tegusam ja seal on raha saanud nii palju objekte, et pelgalt ühest päevast jääks väheks.

Karksi järgnevad rahasaanute hulga poolest Abja, Paistu ja Halliste vald ning Mõisaküla linn.

«Et seda ringkäiku mitte päris kümme päeva teha, oleme osa piirkondi ühendanud,» lausus Leskova ja lisas, et iga objekti on aega kontrollida umbes 15 minutit.

Kokku jagas Mulgimaa arenduskoda aastatel 2009–2012 toetusi rohkem kui 1,75 miljonit eurot.

Esimese kontrollipäeva jooksul sai Paistu vallas ring

peale tehtud 20 objektile, mille tarvis oli raha küsitud 47 projekti kaudu. Mõni neist on praegu alles ehitamisjärgus. Näiteks Loodi puidutöökojas kunagise jaamahoonde juures tuleb nüüd iga päev tööd teha, et novembrikuus kukkuvat tähtsust sisse mahtuda.

Teised jälle, nagu Loodi paisjärve äärne puhkeplats või Holstre-Polli vabaõhujõusaal ja spordivarustuse laenutus, on juba puhkajate ja tervisesportlaste seas armastatud paigaks saanud.

”

See on pikaajaline protsess ja kui mul midagi niiku läheb, olen käpuli.

JÜRI EEK,
osaühingu Aidu Aed juhataja

Paistu vallavanem Ene Saar tähendas, et järve äärt, kust kulgeb ka loodusrada, hakati korrastama keskkonnainvesteeringute keskuse toel ning appi tuli riigimetsa majandamise keskus. Kui varem olid seal pelgalt mudaauget ja pajuvõsa, siis Leaderi raha eest paigaldati kaldale grillimiskoha juurde pingid ja külaiki. Omaette huvitav on paistu peale maakividest ehitatud kalatrepp: mööda seda kivil kivi hüpatas saavad kalad jõest üles järve viskuda.

Ent mitte ainult avalikud kohad pole Leaderi tuge saanud. Turgutatud on ka eraettevõtlust. Selleks on Ene Saar hinnangul just Leaderi meede õige vahend, sest kui rahajagamise üle otsustatakse inimeste lähedal, on ka kogukonna kontroll suurem.

Kogukonna kontroll

«Projektiga raha taotleja võib ju alati omakasupüüdliselt luisata,» tõdes Ene Saar ning rääkis, et näiteks kui eraettevõtja saab raha kodumajutuse arendamiseks, võib ta sellega lihtsalt oma kodu ilusaks teha ega pruugi kuskil oma teenust reklaamida. Viie aasta pärast, kui kontrolliperiood läbi saab, lõpetab ta ettevõtjana tegevuse ja talle jääb korrastatud elamine.

«Leaderi programm on väikeste asjade ajamiseks üks paremaid, sest kogukonna kontroll on suur ja kui raha saanu petab, siis keegi ikka märkab seda või oskab juba enne rääkida, kui tõsiseltvõetava ettevõtjaga on üldse tegu,» kõneles Saar.

Madli Saare maasikad

Madli Saar küsis projekti kaudu raha maasikaistanduse taime, kastmissüsteemi ja musta kile jaoks. Oma ligikaudu 25 000 «Polka» taimetega põldu vaadates ütles ta: «Midagi peab inimese ju tegema. Maa oli parajasti käepärast ja nii see asi algaski.»

Suvel pakkus Madli Saar püsivalt tööd kaheksale korja-

jale ning kokku sai ta veidi enam kui paari nädalaga umbes kümme tonni marju.

«Turule ei pidanudki neid müüma minema — muudkui helistati ja küsiti. Isegi Tallinna taheti sadade ja sadade kilode kaupa,» meenutas Saar ja lisas, et maantee äärde ülespandud silt aitas ka väga palju. «Mitte niivõrd kohalik rahvas ei tulnud, vaid just möödasõitjad.»

Sügisel ootab ees maasikavälja trimmerdamine. Istanduse omaniku sõnutsi praegu seda tööd veel teha ei saa, sest paari nädala pärast vohaksid lehed uuesti.

Eekide kuused ja kased

Kui maasikaistandus, kust veel praegugi mõne marja suhu võis pista, üle vaadatud, suundus komisjon järgmise taimekasvataja juurde.

Jüri ja Antonina Eegi neljas kasvuhooned sirguvad osaühingu Aidu Aed nime all arukased ja kuused. Need ettevõtjad said euroraha kastmissüsteemi rajamiseks.

«Kastmistorud ripuvad siin,» osutas Jüri Eek kasvuhooned katusealusele torustikule, kust kaudu taimedele vett ja väetiselahust pritsitakse.

«Suvel kuumaga tuli isegi kolm korda päevas kasta,» tähendas ta ja märkis, et ühe maa peale võis kuluda oma neli viis tonni vett. Kui enne saadi seda tiigist, siis nüüd tuleb kaugemalt tuletõrjeveevõtuko-
hast vedada, sest tiik kuivas ära.

Kui pudeliharjakesi mee-

Jüri ja Antonina Eegi sirgub Paistu vallas kasvuhoonetes tuhandeid arukaski ja kuuski. Võib küll veidralt kõlada, aga need puud on külvatud, mitte istutatud. Kuusesemned kaetakse pärast peenrale külvamist kuni kolmemillimeetrisel turbakihi, kasesemned aga katet peale ei saa.

ERAKOGU

nutavaid mõnesentimeetrise kuuski on ühe kasvuhooned jaagu — Jüri Eegi sõnul 60 000 kuni 70 000 —, siis kaski sirgub kolmes kasvuhoones.

Puukooli pidaja selgitas, et seemned on sertifitseeritud. «Neid võiks muidugi ka ise korjata ja endale kasvatada, aga müüa nii ei saaks. Praegu tuleb kontrollitud seeme Rimmu ja Kõpu vahelisest RMK (riigimetsa majandamise keskus — toimetuse) metsaseemlast. Seal on võrkaed ümber ja korjatakse vaid väga võimsa kasvuga puude käbisid.»

RMK on ka Aidu Aia kõige suurem puude ostja. Turgu

võiks aga veelgi rohkem olla, sest Eestisse tuleb liiga palju sisse Leedu ja Läti pisikesi puutaimi.

Kuuse elutsüklil on Aidu Aias kolm aastat. «Aasta kasvab ta siin ja kaks aastat põlvit,» täpsustas Jüri Eek. «Nii et see on pikaajaline protsess ja kui mul midagi niiku läheb, olen käpuli.»

Siiski näeb Jüri Eek puutaimede äril potentsiaali, sest metsa aina raiutakse ja uuendatakse. «Kõik suured raiad on riigimetsades alles ees, sest enamik neid puid on istutatud pärast Teist maailmasõda ja nüüd täiskasvanuks saanud.»

Sillaalusele paisule suurtest maakividest ehitatud trepilt tuge otsides viskuvad kalad jõest üles Loodi järve.

ELMO RIIG

Madli Saar rajas Leaderi programmi raha eest maasikaistanduse.

MARKO SAARM

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Sakala keskus etendub täna kell 19 Tartu Uue Teatri lavastus «Ird, K.». See on Ivar Põllu autorilugu teatimees Kaarel Irdist. Piletid eelmüügis Piletilevis ja Piletimaailmas. Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Kirjandussõprade klubi hooaja avamine on täna kell 11. Kõlas on Elukaare toimetaja Ene Veiper ning vanurite ja eneseabi nõustamise ühingu (VENU) psühholoog. Lääne tänav 2, Viljandi.

Viljandi linnaraamatukogu teisel korrusel Ameerika teabepunktis on täna kell 13 soome ajakirjaniku ja kirjaniku Jorma Rotko ajaloolise romaani «Julm on meri, Jumala supp» esitus. Autor elab Viljandis ja kirjutab eesti-keelseid romaane. Tallinna tänav 11/1.

Viljandi Jaani kirikus on täna kell 12 keskpäeval koos armulauaga. Pikk tänav 6.

Viljandi linnaraamatukogus korraldab 18. septembril kell 18 keskkonnaamet nahkhiirte loodusõhtu. Kõlas on Rauno Kalda. Loengule järgneb jalutuskäik lossipargis. Osalemine on tasuta, toetab keskkonnainvesteeringute keskus. Palume osalemissoovist teatada e-postiga reet.vaiksalu@keskkonnaamet.ee või telefonil 5308 3344. Tallinna tänav 11/1.

Karksi valla kultuurikeskuses on 19. septembril kell 14 kõlas Eesti rahvusraamatukogu. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Viljandi Raekoja pargis on 21. septembril linna 730. sünnipäeva puhul kogu pere pidupäev ja laad, kuhu osalejad on oodatud sügisandidega. Laadakaubaks sobivad aiasaadused ja neist valmistatud hoidised. Samuti võib kaasa võtta pestud õunu, millest pressitakse kohapeal joomiseks värsket mahla. Kauplemise soovist palume teada anda hiljemalt 18. septembriks. Lisainfo ja registreerimine e-posti aadressil info@sakalakeskus.ee, telefonil 433 3992, www.sakalakeskus.ee.

August Pulsti õpistu ootab huvilisi ringidesse. Esmaspäeviti kell 16 leiab aset koolilaste (6—10-aastased) laulu- ja mänguring, õpetab Annika Mändmaa, ning kell 18 perering, kus laule, mängu ja tantse õpetab kogu perele Kairi Leivo. Ringid toimuvad pärimusmuusika aidas Viljandis Tasuja puistest 6. Registreerimine veebilehel www.folk.ee/opistu või telefonil 434 2601.

Viljandi spordihoones on esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 19 aikido treeningud. Oodatud kõik huvilised alates 13. eluaastast. Info tel 526 8812, www.viljandiaikido.ee. Vaksali tänav 4.

NÄITUSED

Kondase keskus näeb Tarah Montbelialtzi aktifotode näitust «Hermann Johanni nägemus»,

22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaare maale müstilistest olevustest «Õised olevused» ning 22. septembrini Soomes elava kunstniku Tatjana Bergelti kollaaže «Keele ilu» ja Urve Küttneri «Visioone». Püsi-ekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi raamatukogu trepiahallis 20. septembrini päästeameti fotovõistluse «Tuleohutus» tööd, kojulaenutusosakonnas 28. septembrini Eesti nahakunstnike liidu kätekunstinaid «Konrad Mägi. Kõidetud», lasteosakonnas 12. oktoobrini Marianna Oklejaki raamatuillustratsioonide näitus «Kuningas ja võlur». Tel 433 8660. Tallinna tänav 11/1.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis on 25. septembrini fotonäitus «Mulgimaa hing ja vaim», fuajees on oktoobri lõpuni näitus «Potatoprint». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel on 27. septembrini avatud Eesti ettevõtlikkuskooli Mainor üliõpilasdisaini näitus «Ü-DI-3». Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuse jalutusaalis näeb 28. septembrini Evi Kauri maale. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Abja kultuurimaja esimese koruse fuajees on septembri lõpuni avatud Soome graafiku Inge Lööki näitus «Vahvad vanamemed». Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

Viljandi muuseumis on 5. oktoobrini Viljandi huvi- ja kunstikooli õpilaste ühisnäitus «Mustrimängud». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Mulgi Ukuvaka ruumes on oktoobri lõpuni pärandkultuuri aastale pühendatud näitus «Oh

aegu ammuseid». Avatud tööpäeviti kella 11—17. Kooli tänav 2, Abja-Paluoja.

Suure-Jaani külalistemajas saab näha Valev Seina maalinäitust «Jaanist mihklipäevani». Ilmari tänav 3-a. Tel 551 5932.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Hildegard, Hilda, Hille, Hilli, Ille ja Illi.

Ühinenud Ajalehed

Elu on hõlpsalt!

AS Ühinenud Ajalehed on meediaettevõtte, mille põhitegevus on suuremate Eesti maakonnalehtede – Pärnu Postimees, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalane – väljaandmine. Samuti kirjastame tasuta ajakirju 60+ ja Osuti, anname välja maakondlikke koolilõpetajate kogumikke Koolilõpp ja osaleme muudes kirjastusprojektides. Meie tooteportfellis on 10 kaubamärki ja üle 29 eri toote. Meie reklaamimüügikäive on üle 2,3 miljoni euro aastas. Toimetused ja kontorid asuvad Pärnus, Viljandis, Rakveres, Paldiskis ja Valgas, ettevõttes töötab 145 inimest.

Otsime oma arenevasse 17-liikmelisse müügimeeskonda aktiivset

TIIMIKAASLAST

Eesti suurim kohaliku meedia ettevõtte AS Ühinenud Ajalehed pakub tööd **müügispetsialistile**, kelle eesmärk on saavutada professionaalsus reklaami alal ja rakendada seda igapäevatoos klientidega suhtlemisel.

Mida müügispetsialist teeb:

- suhtleb aktiivselt olemasolevate ja uute potentsiaalsete klientidega
- tutvustab meie tooteportfelli ning konsulteerib ja nõustab kliente parimate valikute tegemisel
- mõtleb kliendiga kaasa ja pakub vastavalt kliendi vajadustele erinevaid reklaamivõimalusi
- räägib kaasa olemasolevate toodete arendamisel, uute toodete väljamõtlemisel ja elluviimisel

Eduka kandidaadi eeldused on:

- ambitsioonikus seada endale kõrgeid eesmärke ja neid saavutada
- iseseisvus ja hea planeerimisoskus
- väga hea eneseväljendus- ja argumenteerimisoskus
- aktiivne ja positiivne ellusuhtumine
- ausus ja usaldusväärsus
- õppimisvõime ja enesearengusoo
- meeskonnas töötamise oskus
- väga hea suuline ja kirjalik eesti keele oskus, inglise ja vene keele oskus suhtlustasandil
- korrektne välimus
- autojuhiloa olemasolu

Valituks osutamise puhul pakume:

- nüüdisaegset ja dünaamilist töökeskkonda tänapäevases meediaettevõttes
- ametile vastavat motiveerivat palgasüsteemi: põhipalk + tulemuspalk
- nädalast talvepuhkust lisaks põhipuhkusele
- tööks vajalikke kaasaegseid kommunikatsioonivahendeid
- arendavat ja vaheldusrikast töökogemust
- tööalaseid koolitusi
- usaldust ja tegutsemisvabadust
- intelligentseid kolleege ja toetavat meeskonda
- ettevõtte spordiseltiga liitumise võimalust

Töö asukoht: eelistatavalt Viljandi. **Tööle asumise aeg:** niipea kui võimalik. **Tööaeg:** täistööaeg.

Motivatsioonikiri ja CV saata hiljemalt **23.09.2013** e-posti aadressil **jane.barbo@ajaleht.ee** Lisainfo tel 526 3578

Ühinenud Ajalehtede missioon on teha parimat kohalikku ajakirjandust Eestis. Meie visioon on olla kogukonna arvamusi ja eesmärk on olla lugejatele ja reklaamitellijatele esimene eelistus. Ühinenud Ajalehtede tugevuseks on kohalikkus, vastutustundlikkus, inimesekeskus ja avatus ning areng. Ettevõtte kuulub Eesti suurimasse meediakontserni AS Eesti Meedia, mis on omakorda osa Euroopa juhtivast meediaettevõttest Schibsted ASA. Rohkem infot ettevõttest www.ajaleht.ee

KESKERAKOND KUTSUB KONTSERDILE!

Kolmapäeval, 18. septembril kell 18
Viljandi Sakala Keskuses kontsert
“Paneme hääled kõlama!”

Esinevad HEIDY TAMME, EDUARD TOMAN ja RAIMO AAS.
Kohal ka tuntud poliitikud!
Prii sissepääs kõigile!

TARTU UUS TEATER

IRD, K.

LAVAL
NERO URKE, KATRIN PÄRN,
MAARJA MITT, EVALD AAVIK,
JANEK JOOST, JUSS HAASMA

17.09 VILJANDI SAKALA KESKUS
11.09 HAAPSALU / 12.09 PAIDE /
18.09 PÄRNU

EELMÜÜK
PILETIMAAILMAS JA PILETILEVIS
UUSTEATER.EE

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

18.

Homme kell 17.30 on Viljandi spordihoone kohvikus tervisespordiklubi Joo-su 18. järvejooksu ja kaheksanda kepikõnni sarja lõpetamine ning auhindade loosimine.

TULEMUSI

JALGRATTASPORT. Pühapäeval sõidetud SEB Tartu maratoni põhidistantsil sai Kristjan Johanson Viljandi-maa parimana 47. koha. Noorteklassi kuuluv Viljandi rattaklubi liige oli M-17 arvestuses kolmas.

TENNIS. Viljandi klubi liige Annemai Mutso võitis Leedu Šiauliais peetud ITF-i turniiril paarismängus koos venelannast partneriga esikoha, teenides sellega esimesed ITF-i edetabeli punktid.

LAUATENNIS. Eesti lauatenniseliidu laste *grand prix'* sarja avaetapil laupäeval Tartus oli Viljandi spordikooli õpilane Rainer Valo P-15 turniiril teine ja Suure-Jaani klubi Lehola liige Timo Siim kolmas.

Pühapäeval Tartus peetud Evelin Lestali mälestusvõistlustel sai viljandlane Rivo Saaremäe teise koha.

JALGPALL. Viljandi Tuleviku klubi esindusmeeskond alistas pühapäeval koduväljakul Eesti meistri-võistluste esiliigaturniiril 4:0 Tallinna FC Puuma.

Viljandi teises liigas osalevad meeskonnad möödunud nädalal võidulisa ei teeninud: Tuleviku teine kaotas neljapäeval kodustaadionil 2:4 FC Nõmme Unitedile ja FC Tarvastu jäi laupäeval Soe staadionil 4:5 alla Türi Ganvix esindusele.

Eesti meistrivõistluste kolmandas liigas oli SK Tääksi koduväljakul 4:1 parem FC Tartust. Samuti koduväljakul mänginud Suure-Jaani United pidi tunnistama Navi Vutiseltsi 2:1 paremust. Tuleviku Vanakesed pidi võoral väljakul 0:1 alla vanduma Eesti Maaülikooli spordiklubi esindusele.

MOTOKROSS. Kert Varik ja Erkki Kõiv saavutasid nädalavahetusel Kosel peetud Eesti meistrivõistluste viimasel etapil külgorviga mootorrataste klassis teise koha, ent kindlustasid sellega endale tänavuse hooaja meistritiitli.

TULEKUL

KÄSIPALL. Homme kell 19 on Viljandi spordihoones Eesti meistrivõistluste avavoorus vastamisi Viljandi HC ja SK Tapa.

KOOLISPORT. Homme kell 13 algavad Viljandi Jakobsoni kooli juures maakonna koolide algklassiõpilaste murdmaateatejooksu võistlused.

LINNAJOOKS. Jätkub osalejate registreerimine 13. oktoobril peetavale 58. Viljandi linnaajooksule. Ennast saab kirja panna interneti-aadressil sportinfo.ee või tööpäevadel Viljandimaa spordiliidu kontoris.

Veemotospordi ringraja meistrivõistluste teine etapp sai tugeva tuule kiuste teoks. Pilt on tehtud GT-30 klassi stardist, kus paadis number 11 istub Jüri Jõul, paadis number 22 viljandlane Matthias Agur ning paadis number 97 Sara Pakalane Soomest.

4 x MARKO SAARM

MEISTRIVÕISTLUSED

Keerutav tuul kimbutas veemotosportlasi

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Laupäeval puhus Viljandi järvel üpris tugev tuul ja see sundis veemotospordi võistluste korraldajaid hoolikalt stardihetki valima.

Kui OSY-400 klassis õnnestus Eesti veemotospordi ringraja sõidu meistrivõistluste teisel etapil teha vaid üks sõit, siis ülejäänud kolmes paadiklassis said teoks kõik kavandatud sõidud.

«Tuul muutis sõitjate elu päris keeruliseks. Raskustest hoolimata sai aga võistlus kenasti peetud,» ütles üks korraldajaid, Viljandi klubi Nord liige Aivar Kommisaar.

Peale juba nimetatud OSY-400 klassi sõitude olid ka vas noorte kahetaktilise mootoriga paatide ehk JT-250 klassi, neljataktilise mootoriga paatide ehk GT-15 klassi ja klassi GT-30 sõidud.

Kõige suurema osalejate hulgaga klassis JT-250 pälvis kolme sõiduvõiduga esikoha Paulius Stainys Leedust. Kõik kolm sõitu lõpetas teisena ja saavutas seega ka kokkuvõttes teise koha Viljandi klubi liige Gregor Eevard. Kolmas koht

läks lätlasele Niklavs Parolisele, kes oli kahes sõidus kolmas ja ühes neljas.

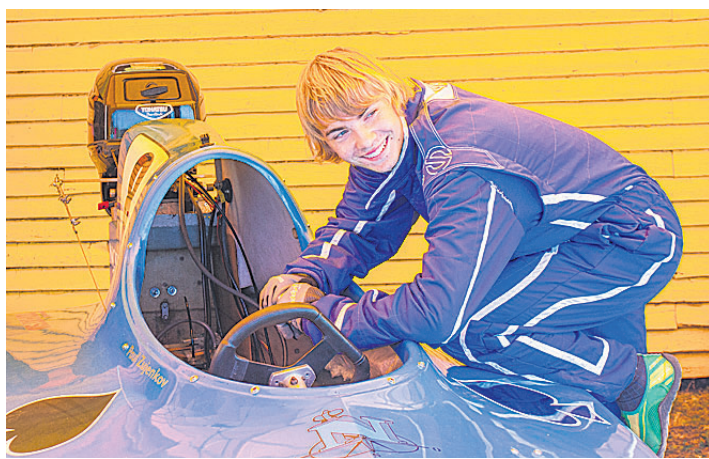
Noorte GT-15 klassi paatide võidukihutamises teenis päeva kokkuvõttes esikoha valitsev maailmameister, viljandlane Paul Zujenkov. Avastardis pidi ta küll tartlase Sken Heidemanni paremust tunnistama.

Kogenud noorteklassi sõitja Zujenkov oli ka üks nii-öelda ohvreid: JT-250 klassi teises sõidus lendas tema paat ümber. «Seda, mis Pauli ümbermismise põhjustas, võin öelda pärast videoanalüüsi,» lausus viljandlasi juhendav Aivar Kommisaar.

GT-30 klassi sõite valitses kindlalt tartlane Jüri Jõul. Viljandlane Matthias Agur oli kahes esimeses sõidus teine, ent määruste rikkumine kolmandas sõidus tõi kaasa diskvalifitseerimise ning päeva kokkuvõttes pidi ta leppima neljanda kohaga.

OSY-400 klassi ainsaks jäänud võistlussõidu võitis Rasmus Haugasmägi Tartust Viljandi Nordi liikme Algo Kuusi ja tallinlanna Annika Suugi ees.

Eesti selle aasta veemotospordi meistrid selguvad kolme etapi järel. Viimane, otsustav mõõduvõtt saab teoks eeloleval nädalavahetusel Tartus. Sinna on oodata arvukat rahvusvahelist seltskonda.

GT-15 klassis teenis etapivõidu valitsev maailmameister Paul Zujenkov Viljandi klubist Nord.

Võistlejaid turvati nii vee peal kui vee all.

Aivar Kommisaar annab klubi liikmete sõidukitele viimast lihvi.

Sakala.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalajakirjastus.ee,
kuulutused@sakalajakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mäilmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Kujundus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Kujundaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juridiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rüütli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitstud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8750

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
voite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Reedel ei sündinud
Viljandis ühtegi last,
laupäeval sündis kaks
poissi ja pühapäeval
tüdruk.

Viljandi Rattaklubi kutsub
JALGRATTATRENNI
8–14-aastaseid noori.

Uute õpilaste vastuvõtt
E, K, R kell 14.30
klubi rattabaasis
(spordikooli vana maja)
või telefonil 554 4862.

Treener on Marek Johanson.

DAMMIX

ostab

- KASVAVA METSA RAIEÕIGUST
- METSAMATERJALI
- METSAKINNISTUID

info kalle@dammix.ee
tel 5629 4011
www.dammix.ee

VISTEKEL OÜ
pakub

tagaluuktootuk-furgoonautoga
(2,5 t või 21 m³)

KOLIMIS- ja VEOTEENUSEID
üle Eesti.

Teave tel 5344 5466.

VESMEL
www.vesmel.ee

Ostame metsakinnistuid
ja kasvava metsa
raieõigust.

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

Tootsi Turvas ostab
kasvatavat ja tee äärde
vinnastatud võsa.

Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

**Kuulutusi
ja leinateateid
saab tellida**

24h

internetis
www.sakala.ajaleht.ee

Renlog

Raieõiguste ja
metsakinnistute ost.

Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

HEA METSAOMANIK!

OSTAME
KUUSEPALKE
PÄRNU SADAMAS ja
KUNDA SADAMAS.
Diameeter alates 12 cm.

Lauri Uibopuu,
tel 503 2050
lauri@artiston.ee

TOLMETS
TOLMETEX OÜ

**MUSTA JA VÄRVLISE
METALLI KOKKUOST**
ALATI PAREMAD HINNAD

KARKSI-NUIA, VIJANDI MNT 3C
Tel 16961 WWW.TOLMETS.EE

TOPELTRÖÖM

Ainult kiirematel on võimalus soetada
super-soodsalt Volkswageni rahvalemmikud!
Populaarne Tiguan ja armastatud Golf
esmakordselt ülisoodsa hinnaga.
Kasuta ainulaadset võimalust kohe!

**Lihne ja atraktiivne tagasihoid Teie
olemasolevale sõidukile**

Pakkumine kehtib kuni 16.12.2013

Golf Trendline *Baasmudeli hind 16 132€	Hinnavõit -2100€	Tiguan Trend&Fun *Baasmudeli hind 19 825€	Hinnavõit -2500€
Golf Highline/ Comfortline *Baasmudeli hind 19 108€	Hinnavõit -2400€	Tiguan Sport&Style *Baasmudeli hind 26 230€	Hinnavõit -2800€

Møller Auto Viljandi
Tallinna mnt. 45, Viljandi 71008
Tel 435 5340

Registreeru soodushinnaga
kuni 27. septembrini!

Maraton on elamus!
www.tartumaraton.ee

TARTU LINNAMARATON
42/21km
TARTU SÜGISJOOKS
10km
Jooks & kepikõnd
5. oktoober 2013

TEHNOÜLEVAATUSED

**KÕIKIDELE SÕIDUKITELE,
TRAKTORITELE JA LIKURMASINATELE.**

Et ennetada probleeme tehnoülevaatusel, pakume
autoomanikele, kelle sõiduki numbrimärk
lõpeb numbriga 7, 8, 9 või 0,
teha ülevaatus
juba täna.

**Tule registreeri end kampaaniale ja võid
võita korra nädalas Statoili kinkekaardi!**
Eelmised võitjad on **LEELO HEIN** (Leola t 62)
ja **HEINO HOLSTING** (Raua t 18).

AS RAE
Leola t 62, tel 433 0982
• E-R kl 8–17.30
• L kl 9–14

Raua t 18, tel 434 9609
• E-R kl 8.30–17.30
• L kl 9–14

TUTVU TINGIMUSTEGA WWW.SALVA.EE VÕI KÜSI NÕU MEIE SPETSIALISTILT.

**PALJU ÕNNE HEA
KINDLUSTUSKATTE
PUHUL!**

VEENDU, ET SU
KINDLUSTUSKATE
VASTAB SU
TÄNASTE
VAJADUSTELE.

ASTU LÄBI
KONSULTATSIOONIKS
SALVA KINDLUSTUSE
KONTORIST JA ME AITAME
LEIDA JUST SINU KOOLILE
SÕBIVA KINDLUSTUS-
KATTE.

KÜSI KA SOODSAT
MITMEASTAST
POLISII!

VILJANDI ESINDUS
Tallinna 8
Telefon: 43 55 300
E-post: viljandi@salva.ee

Jooksupartner:

Salomon

Autopartner:

SILBERAUTO

Meediapartner:

Postimees

Suurtöötajad:

